อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด
บ้านก้นอ่าว ตำบลเพ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
21160 โทร.038-653034ม 652136

ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล
สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้
จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทร. 5612918-21

อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด

อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด อยู่ในท้องที่ตำบลบ้านเพ อำเภอเมือง และตำบลแกลง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2524 มีเนื้อที่ประมาณ 131 ตารางกิโลเมตร นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 34 ของประเทศไทย ครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งและเกาะต่างๆ ประกอบด้วย หาดแม่รำพึง เขาแหลมหญ้า เกาะเสม็ด เกาะกุฎี เกาะท้ายค้างคาว เกาะกรวย เกาะขาม เกาะเกล็ดฉลาม เกาะปลายตีน เกาะยุ้งเกลือ เกาะทะลุ เกาะจันทร์ หินสันฉลาม และหินขาว

เสม็ดขาว
(*Melaleuca cajuputi*)

พืชพรรณ และสัตว์ป่า

อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด ประกอบด้วยพื้นแผ่นดินใหญ่ หมู่เกาะใหญ่น้อย และพื้นน้ำทะเลประมาณ 123 ตารางกิโลเมตร หรือ 94 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพส่วนใหญ่เป็นเนินเขาเตี้ยๆ ริมทะเล มีหาดทรายทอดยาวไปตามแนวเหนือ-ใต้ สภาพเกาะเป็นภูเขาสูงและที่ราบริมทะเล ประกอบด้วยหาดทรายขาวสะอาด หินผา และเกาะแก่ง สภาพป่าโดยทั่วไปในบริเวณเขาแหลมหญ้า เขาเปล็ด เขาเทียน และบนเกาะเกือบทั้งหมดเดิมเป็น **ป่าดงดิบแล้ง** แต่เนื่องจากได้มีการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อนำพื้นที่มาใช้ในการเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย หรือนำไม้มาใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างและเผาถ่าน จึงทำให้มีไม้ขนาดเล็กและพันธุ์ไม้เบิกนำขึ้นมาทดแทน บางพื้นที่ได้รับอิทธิพลจากลมทะเลไอเค็มจากน้ำทะเลจนไม้ใหญ่ไม่สามารถขึ้นได้ พันธุ์ไม้ต่างๆ ขึ้นอยู่ห่างๆ ไม่หนาแน่น ไม้มีขนาดกลางถึงขนาดเล็ก พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ มะนาวป่า นกนอน พลองใบใหญ่ เขล็ง โมกมัน ประดู่เลือด มะเดื่อ ตะแบกเปลือกบาง กาสามปีก เป็นต้น สำหรับบริเวณชายหาดของเกาะต่างๆ เป็นสังคมพืชของ **ป่าชายหาด** พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ โพทะเล ข่อย ตะบัน หูกวาง เป็นต้น

จากการสำรวจความหลากหลายของทรัพยากรสัตว์ป่าในอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด พบว่ามีสัตว์ป่าที่มีกระดูกสันหลังไม่น้อยกว่า 144 ชนิด เป็น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม 7 ชนิด นก 188 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 15 ชนิด และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 4 ชนิด ได้แก่ ลิงแสม อีเห็นเครือ กระจงหนู ค้างคาวแม่ไก่เกาะ กระรอกหลากสีสีแดง กระจ้อน กระแตเหนือ นกยางทะเล เหยี่ยวนกเขาชิครา นกเขาชวา นกกระปูดใหญ่ นกตบยุงหางยาว นกแอ่นตาล นกกก นกตีทอง นกแอ่นบ้าน นกปรอดทอง นกแซงแซวหางปลา นกขมิ้นท้ายทอยดำ นกจาบดินอกลาย นกกระจิ๊ดตะโพกเขียว นกกางเขนบ้าน นกจับแมลงสีน้ำตาล นกเอี้ยงสาลิกา นกกินปลีอกเหลือง นกสีชมพูสวน เต่าตนุ จิ้งจกหางหนาม ตุ๊กแกบ้าน กิ้งก่าหัวแดง แย้ จิ้งเหลนหลากหลาย เหี้ย งูสิงหางลาย คางคกบ้าน กบนา ปาดบ้าน และอึ่งอ่างบ้าน เป็นต้น

ปะการังและสิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเล

ภายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด สามารถพบแนวปะการังได้ตามเกาะต่างๆ โดยเฉพาะที่เกาะเสม็ด เกาะกุฎี เกาะจันทร์ และเกาะปลายตีน ประกอบด้วยปะการังพุ่มไม้ ปะการังดอกกะหล่ำ ปะการังเขากวาง ปะการังโต๊ะ ปะการังสมอง ปะการังผักกาด ปะการังเห็ด เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสิ่งมีชีวิตอื่นที่อาศัยร่วมอยู่ในแนวปะการังอีกหลายชนิดที่สามารถพบได้ทั่วไป ได้แก่ ฟองน้ำครก ดอกไม้ทะเล เม่นหนามดำ ปลิงทะเล ปลาอมไข่ ปลาสีกุน ปลาโมง ปลาผีเสื้อ ปลาโนรี ปลาสินสมุทร ปลาหลังเขียว ปลากะตัก ปลากะรัง ปลาบู่ ปลานกขุนทอง ปลาพยาบาล ปลาแป้น ปลากะพงแดง ปลาแพะลาย ปลาการ์ตูน ปลาสลิดหิน ปลาทรายหอยมือเสือ หอยเบี้ย หอยตาวัว หอยเต้าปูน หอยทับทิม หอยนมสาวหอยเจดีย์ หอยตลับ ปูลม และปูใบ้ เป็นต้น

ข้อมูลทั่วไป

แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด ได้แก่

หาดแม่รำพึง เป็นหาดทรายชายทะเลฝั่งแผ่นดินใหญ่ที่ขาวสะอาดและกว้างไกลที่สุดของฝั่งทะเลด้านตะวันออกของจังหวัดระยอง มีความลาดชันน้อยมาก อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ตั้งแต่เชิงเขาแหลมหญ้าทอดตัวออกไปยาวถึง 12 กิโลเมตร ร่มรื่นไปด้วยต้นไม้ เหมาะแก่การเล่นน้ำและพักผ่อน อยู่ห่างจากบ้านเพประมาณ 6 กิโลเมตร และห่างจากเมืองระยองประมาณ 11 กิโลเมตร

เขาเปล็ดและเขาแหลมหญ้า เป็นภูเขาเตี้ยๆ ติดชายทะเลและที่เชิงเขาแหลมหญ้าเป็นที่ตั้งของที่ทำการอุทยานแห่งชาติ มีสัตว์ป่าพวกลิงแสมและกระจงอาศัยอยู่อีกไม่น้อย บนเขาแหลมหญ้าสามารถมองเห็นหมู่เกาะเสม็ด ด้านทิศตะวันตกมีหาดแม่รำพึงทอดยาวออกไปสุดสายตา ด้านตะวันออกมีแหลมเกต อ่าวหูกวาง และอ่าวเครื่องบินตก ซึ่งบริเวณบางส่วนจะเป็นผาหินและน้ำลึกเหมาะสำหรับดำน้ำดูปะการัง ส่วนด้านทิศใต้จะมีแหลมประดับ ซึ่งบางครั้งเรียกแหลมยาหรือแหลมหญ้า ซึ่งมีสภาพเป็นดงหญ้าตั้งแต่ชายฝั่งขึ้นไปจนเกือบถึงยอดเขาสวยงามมาก ด้านหลังของเนินเขาเปล็ดมีทางเดินลงไปสู่ชายหาดแห่งหนึ่งที่เรียกว่า "แหลมตาล" ซึ่งมีธรรมชาติแปลกตาไปจากบริเวณอื่นกล่าวคือ จะมีเปลือกหอยนานาชนิดรวมทั้งหินก้อนใหญ่และเล็กวางเรียงราย และมีแผ่นดินยื่นออกไปในทะเลโดยมีต้นตาลยืนต้านรับลมทะเลอย่างท้าทาย

จัดทำโดย : ฝ่ายบริการและพัฒนา......กันยายน 2543

เกาะเสม็ด เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของอุทยานแห่งชาติ ฝั่งตะวันตกของเกาะเป็นหน้าผาสูงชันและลาดชันลงสู่ฝั่งตะวันออกที่มีชายหาดเว้าแหว่ง ทำให้เกิดหาดที่สวยงามหลายแห่งซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ทางด้านเหนือและตะวันออกของเกาะ อาจเป็นเพราะที่เกาะเสม็ดนี้มีหาดทรายขาวปานแก้วอยู่ทั่วไป จึงได้รับการขนานนามในกวีนิพนธ์ของสุนทรภู่ว่า เกาะแก้วพิสดาร ดังที่ปรากฏในวรรณคดีไทยเรื่อง *พระอภัยมณี* และเหตุที่ชื่อว่าเกาะเสม็ดก็เพราะมีต้นเสม็ดขาวและเสม็ดแดงขึ้นอยู่มาก ชาวบ้านนำมาใช้เป็นไต้จุดไฟ แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะเสม็ดประกอบด้วยเวิ้งอ่าวและชายหาดที่มีความสวยงามมากมายหลายแหล่ง เช่น หาดทรายแก้ว อ่าวกลาง อ่าวไผ่ อ่าวพุทรา อ่าวทับทิม อ่าวนวล อ่าวช่อ อ่าวคอกหรืออ่าววงเดือน อ่าวหวาย อ่าวกิ่ว อ่าวปะการัง อ่าวกะรัง-แหลมกุด อ่าวพร้าว และอ่าวน้อยหน่า

เกาะกุฎี เป็นเกาะหนึ่งในวรรณกรรมของสุนทรภู่เช่นเดียวกับเกาะแก้วพิศดาร อยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะเสม็ด ห่างจากฝั่งประมาณ 6 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 100 ไร่ และมีเกาะขนาดเล็กเป็นบริวาร 2 เกาะ คือ เกาะท้ายค้างคาว และเกาะถ้ำฤาษี เกาะกุฎีเป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ มีธรรมชาติที่เงียบสงบ หาดทรายสวยงาม ผานิลมังกรด้านทิศใต้ บนหน้าผาที่สูงชันและสวยงามแห่งนี้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้กว้างไกลและสวยงามอย่างยิ่ง รอบๆ เกาะมีแนวปะการังตลอดชายฝั่งเหมาะแก่การดำน้ำดูปะการังและตั้งแค็มป์พักแรม

เกาะกรวย เกาะขาม และเกาะปลายตีน เป็นเกาะที่อยู่ทางตอนเหนือของเกาะกุฎีประมาณ 600 เมตร เกาะกรวยและเกาะขามจะอยู่ติดกันโดยมีแนวทรายและโขดหินเชื่อมต่อเห็นชัดเจนเฉพาะช่วงน้ำลงเต็มที่ ส่วนเกาะปลายตีนอยู่ห่างจากเกาะกรวยและเกาะมะขามประมาณ 400 เมตร เกาะขามและเกาะปลายตีนมีสันทรายเชื่อมรอบเกาะ สภาพใต้ทะเลโดยรอบมีดงปะการังที่สวยงาม

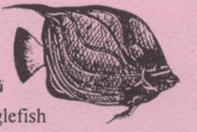
เกาะจันทร์ เป็นเกาะที่เล็กที่สุดของอุทยานแห่งชาติ อยู่ทางทิศใต้สุดของเกาะเสม็ด เป็นจุดชมวิวและเหมาะแก่การดำน้ำลึก

เกาะทะลุ อยู่ห่างจากเกาะกุฎีไปทางทิศตะวันออกประมาณ 6 กิโลเมตร ลักษณะเด่นของเกาะทะลุอยู่ตรงจุดที่มีความแปลกของธรรมชาติซึ่งเป็นที่มาของชื่อเกาะ บริเวณด้านทิศเหนือจะเป็นแหลมที่มีผาหินคล้ายกับสะพานธรรมชาติ ช่วงกลางจะเป็นช่องกว้างน้ำทะเลลอดทะลุ ด้านทิศตะวันออกและใต้มีหาดทรายขาวบริเวณกว้างอยู่ 2 จุด เหมาะสำหรับการตั้งแค็มป์แรมคืน ใต้ท้องทะเลรอบเกาะทะลุโดยเฉพาะหน้าหาดทรายด้านทิศตะวันออกจะมีดงปะการังขนาดใหญ่ เป็นแหล่งดำน้ำลึกและน้ำตื้นอีกแห่งหนึ่งของน่านน้ำฝั่งทะเลด้านทิศตะวันออก นอกจากนี้ยังมีนกนางนวลและค้างคาวแม่ไก่อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

หินขาว เป็นเกาะขนาดเล็ก เป็นแนวหินโสโครกอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะเสม็ด ก้อนหินที่บนเกาะทั้งหมดมีสีขาวนวล เป็นที่วางไข่สำหรับนกนางนวล เป็นจุดดำน้ำตื้นและลึกที่มีปะการังอยู่เป็นดงหนาแน่นรอบเกาะ

การเดินทาง

การเดินทางสู่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด สามารถเดินทางโดยรถปรับอากาศหรือรถโดยสารธรรมดา สายกรุงเทพฯ-บ้านเพ ออกจากสถานีขนส่งเอกมัย ประมาณทุกๆ ชั่วโมง ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3 ชั่วโมง สำหรับการเดินทางระหว่างบ้านเพกับเกาะเสม็ด มีเรือบริการที่บ้านเพหลายท่าเรือ และมีเรือหลายขนาด บรรจุคนได้ตั้งแต่ 10-100 คน ใช้เวลาเดินทาง 25 นาที สำหรับผู้ที่ไม่ต้องการเช่าเรือสามารถเดินทางโดยเรือโดยสาร มีเรือให้บริการตั้งแต่ เวลา 06:00-17:00 น. การเดินทางบนเกาะเสม็ด ทางสายหลักเริ่มจากตอนเหนือของเกาะบริเวณบ้านเกาะเสม็ด อ่าวทับทิม ตัดผ่านสระอโนดาษไปยังหาดทรายแก้ว ระยะทางประมาณ 800 เมตร มีรถสองแถวบริการ

ปลาสินสมุทร
Bluering Anglefish

ไประยอง
ไปแกลง
3
บ้านมาบอินทรีย์
3149
3145
บ้านวังปลา
แหลมทองหลาง
บ้านปากคลองแกลง
ไปบ้านตะพงนอก
บ้านเพ
บ้านแหลมประดู่
บ้านเนินมะขาม
บ้านในไร่
บ้านหนองพลอง
อ่าวเพ
หาดแม่รำพึง
ที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด
บ้านก้นอ่าว
เขาแหลมหญ้า
เกาะปลายตีน
เกาะเกล็ดฉลาม
เกาะขาม
เกาะกรวย
หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ญส.3 (เกาะกุฎี)
เกาะกุฎี
เกาะท้ายค้างคาว
น
1 3 5 กม
หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ญส.2 (แหลมลูกโยน)
เกาะเสม็ด
เกาะทะลุ
เกาะยุ้งเกลือ
อ่าวไทย
หินขาว
หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ญส.1 (อ่าวปะการัง)
เกาะจันทร์
หินสันฉลาม

สัญลักษณ์

- แนวเขตอุทยานแห่งชาติ
- ทางหลวงแผ่นดิน
- ทางหลวงจังหวัด
- พื้นที่กันออก
- คลอง
- หมู่บ้าน
- ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ/หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- ที่พักแรม
- ที่กางเต็นท์
- จุดชมวิว
- ทางเดินศึกษาธรรมชาติ
- แหล่งดำผิวน้ำ
- แหล่งดำน้ำลึก
- ท่าเรือ

Khao Laem Ya-Mu Koh Samet National Park

Sparkling white sand and cliffs rising from an azure sea... the archipelago of Samet Island is the setting that inspired classical Thai poet, Sunthorn Phu, to write his most famous epic: **Phra Aphai Manee**, a story of princes, sages mermaids and giants. That was 150 years ago, and today you can still enjoy the magical qualities of Samet and surrounding areas. In 1981 the Royal Forest Department declared the archipelago of Samet, the headland of Khao Laem Ya, and 11 kilometer Mae Rampeung Beach to be a National Park.

Located 200 kilometers southeast of Bangkok in Rayong Province, Khao Laem Ya - Mu Koh Samet National Park covers 131 square kilometers of land and sea, and is an easy destination for Bangkokians and world travelers alike. Most come to relax and enjoy the beaches, but opportunities exist for the more adventurous: hiking trails and exploring reefs.

Natural History

The headland of Khao Laem Ya is composed of particularly hard silicates which are resistant to erosion. The resulting cape maintains the extensive Mae Rampeung Beach to the West and protects a smaller secluded beach and seagrass bed to the east. Seagrasses are rapidly disappearing in Thailand and throughout the world. Until recently they have been vastly under-recognized as an essential coastal ecosystem.

Many small coral reefs are available for viewing in the park. The most popular are located near Koh Khudi, Koh Thalu, and off the southern shores of Koh Samet. Unfortunately some of these areas have been ravaged by dynamite fishing and anchor damage. Recently they show signs of recovery.

Coral reefs are the underwater equivalent to tropical rainforests in terms of species diversity, complexity and fragility. These factors are supported by an intricate interdependent web of coastal ecology. In addition to their intrinsic value, coral reefs and seagrass beds provide invaluable habitat for a multitude of organisms including some economically important species. Exploring this exquisite undersea world is easy to do without having adverse effects on the local environment. Please, if you do plan to visit the reefs, do so responsibly and respectfully.

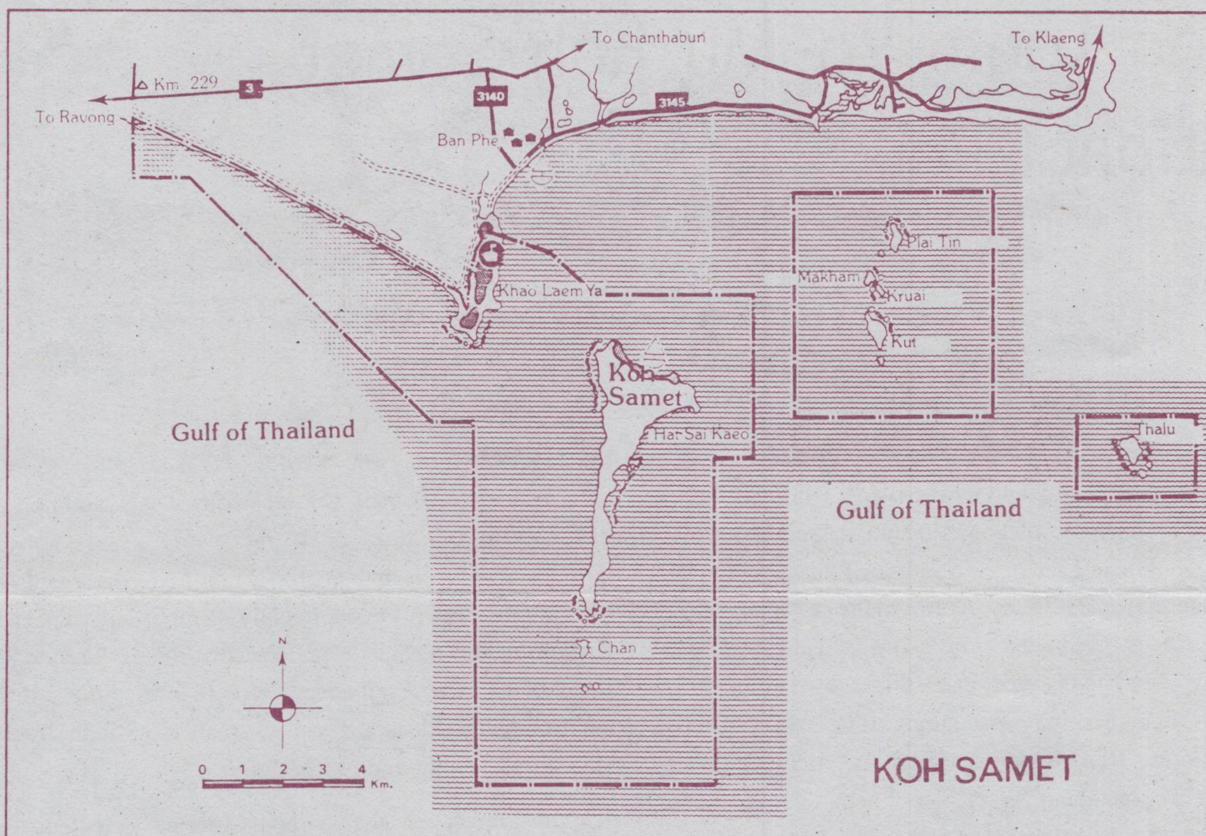
Though much of the park is marine oricnted, the vegetation is mixed deciduous and lowland scrub, largely secondary growth. Wildlife includes monitor lizards, long tailed macaques and variable squirrels. Koh Thalu harbors a colony of large fruit eating bats, sometimes refered to as "flying foxes." A variety of birds including several species of nesting terns, herons and hornbills reside seasonally or year-round in the park. Though seaturtles rarely nest on the beaches, they have in the past and still are known to frequent park waters.

Cultural History of Koh Samet

The village of Na Dan (presently also known as Koh Samet Village) dates back about 50 years. The straight between Samet and the mainland allows for more sheltered passage than the open sea south of the island, but also provides ambush for lurking pirates:

Khao Bor Thong, or "mountain of the golden well" may have been the site for storing pirated booty, but how the mountain came to be named remains a mystery. At the top of the 112 meter peak is what looks to be a well or mine shaft. Geologically speaking the rocks here are unlikely to bear gold and it is on odd site for a water well. Nearby sits a metal casting of 100 footprints of the Lord Buddha, a replica of the footprints at Wat Phra Phutthabat in Saraburi Province.

Interpretation & Recreation Subdivision, Marine National Park Division, Royal Forest Department

As more folks came to reside on Koh Samet, a small fishing village was established and the central lowlands were cleared for agriculture. Local hard woods such as the samed tree (for which the island is named) and kilns can be found throughout the island. Others came to mine the fine white beach sand for glass production. Today tourism is clearly the predominant industry.

Accomodations

The main attraction has traditionally been a series of sculpted coves on the east shore of Koh Samet which offer a variety of privately run accomodation on splendidly scenic beaches. Numerous restauraunts serve Thai, Chinese and Continental cuisine.

For a more rustic approach, there is a National Park campground on Koh Khudi. In addition to tents, visitors need to provied food supplies and arrange transportation to and from the island. Koh Thalu is a popular destination for a day trip, but is not available for overnight guests.

The headland of Khao Laem Ya also has a few National Park bungalows available for overnight stays. It is best to contact the park in advance to make sure that they have not been booked. Reservations can be made through the **Bungalow Reservation Office, National Parks Division, Royal Forest Department, Chatuchak District, Bangkok 10900; tel. 579-4842** and **579-5269** or **Khao Laem Ya - Mu Koh Samet National Park, P.O. Box Ban Phe, Rayong 21000.** There are also many privately run accomodations outside the park boundaries along Mae Rampeung Beach.

Getting there

Regular buses run from the Eastern Bus Terminal (Ekamai) in Bangkok to Rayong and take about 3 hours. Local transportation can be hired to Khao Laem Ya, Mae Rampeung Beach or Ban Phe. Buses also go directly from Ekamai to Ban Phe. Most ferries for Koh Samet leave from piers in Ban Phe throughout the day, from 6 a.m to 5 p.m. A 25 minute boat ride brings you to the main pier at Koh Samet Village (which is outside the National Park boundaries). From here you can hike to your intended destination or hire local transportation. Some ferries go directly from the Ban Phe piers to specific bays on Koh Samet. ***Enjoy your stay.***